

[Kristen Amby.]

Medlem af det nye Folkenes Forbund med at se en Udvikling paabegyndt, der truer selve vor nationale Eksistens. I mange Aar før Besættelsen har vort lille Folk levet under Truselen fra sin mægtige Nabo; selv om i Øjeblikket den militære Trusel ikke eksisterer, er det klart, at hvis Forholdene udvikler sig, saaledes som det her tenderer henimod, vil vi staa over for en stedsevarende nationalpolitisk Trusel. Det maa være hele vort Folks Opgave med Regeringen i Spidsen, med alle de Midler, vi raader over, at forhindre, at noget saadant kan ske.

Men Fremtiden, det er dog den, vi spejder imod. Vi vil alle vinde Freden. Det er betegnende, at næsten paa alle Partiers Programmer kommer dette igen, ikke som et Slagord, men som en ganske naturlig Sætning, fordi vi alle forstaar, det er nødvendigt. Hvad kan det hjælpe — selv om det var den nødvendige Forudsætning —, at Kriegen mod det onde blev vundet, hvis vi ikke kan vinde Freden? Fremtiden, det er den, vi spejder efter; med Haab saavel som Ængstelse spejder hele Slægten mod Fremtiden: Vil det blive Skumring eller Gry, vil efter Krigens onde Aar Menneskeheden nu gaa en skønnere, en rigere, en bedre Fremtid i Møde? Hvis man spørger, hvilke Maal alle Mennesker af alle Partier her i denne Rigsdag stræber imod, vil vi for vort Vedkommende formulere det saaledes: Fred og Retfærdighed i og mellem Nationerne, hele Folket i Arbejde, større Produktion, højere Levestandard, alles retmæssige Andel i Livsgoderne, Frihed og Menneskelighed.

Det første har jeg allerede udtalt mig om, og jeg skal derefter sige nogle Ord om, hvordan vi tænker os de Maal naaet, som er udtrykt i den midterste Sætning: hele Folket i Arbejde, større Produktion, alles retmæssige Andel i Livsgoderne. For vort Vedkommende vil vi hævde, at Maalet skal naas ved paa den personlige Ejendomsrets Grund at skabe et økonomisk Demokrati, der lader alle faa retmæssig Andel i den Velstand, som Teknikken, rettelig benyttet, formaar at skabe for Menneskene. Men dette Maal kan efter vor Mening ikke naas, medmindre man holder sig lige langt fra Anarki og Kaos under Kræfternes uhemmede Spil og paa den anden Side Socialisering under Statens Formynderskab.

Den tekniske Udvikling, der er en Frugt af den menneskelige Aands Forskning — undertiden tales der om, at den tekniske Udvikling er skabt af nogle Rigmænd, men det er den ikke, til syvende og sidst er den skabt af tjenende Aander, Mænd,

der har villet tjene Menneskeheden —, har muliggjort Forudsætningen for, at en almindelig Højnelse af Menneskenes Levestandard kan ske. Under vor vesteuropæiske Civilisation har der da ogsaa hidtil ved privat Initiativ og privatejede Virksomheder fundet et mægtigt Opsving af Produktionen Sted baade med Hensyn til Omfang, Art og Kvalitet.

Dette gælder saavel Landbruget som Industri og Haandværk her i vort Land. Vi behøver for Landbrugets Vedkommende blot at tænke paa, at Landbrugets Høst-udbytte siden sidste Verdenskrig er fordoblet, og skønt man troede, at Haandværket under moderne Forhold snart vilde miste sin Karakter og Betydning, er der i Dag flere selvstændige Haandværkere end nogen Sinde, og de Produkter, de fremstiller, er baade gedigne og smukke, ligesom baade Mestre og Svende inden for vort Haandværk med Hensyn til Uddannelse og Kvalitet staaar paa et endog særdeles højt Stade. For Industriens Vedkommende har vort Land, fattigt paa naturlige Raastoffer, dog formaaet ved teknisk Snille, ved fremragende Ledelse og ved Dygtiggørelse af Arbejdere og Funktionærer at skabe et Erhverv, som ud over Verden har formaaet paa mangfoldige Omraader at tage Konkurrencen op, saaledes at Industrien under normale Forhold ikke blot er en beskyttet Hjemmeindustri, men tillige er blevet en Eksportindustri, ligesom vi aldrig skal undervurdere dens Evne til paa mange Felter, som det nu er sket, her i Danmark at forsyne os med gode industrielle Produkter.

Dog, ikke blot den øvrige Verden, men ogsaa vort Land har i Mellemkrigsaaarene været ramt af Kriser og ødelæggende Arbejdsløshed, saa at store Dele af Befolkningen har lidt under Fattigdommens Tryk og Mangel paa de mest elementære Livsgoder. Jeg for min Del er helt overbevist om, at de 50 Millioner arbejdsløse, som den vestlige Civilisation havde i visse Aar i Mellemkrigsperioden, til syvende og sidst, bortset fra den Elendighed og Nød, disse i sig selv er Vidnesbyrd om, var en meget medvirkende Aarsag til at denne Krig kom. Det er klart, at det skaber Proletariat, at det skaber Nihilisme i Sindene og i Sjælene, naar Folk skal se alle Muligheder for at kunne skabe et menneskeværdigt Liv taget dem ud af Hænde, fordi hele Produktionsmaskineriet gaar i Staa.

Det maa derfor være klart, at der baade med Hensyn til Produktionen og Fordelingen af det økonomiske Livs Frugter har været noget fundamentalt forkert. De, der derfor